

**NLEGHARA ANYA NKE IJI ASIJSI EPUM MAOBU NKE OGBE AKIIZI IHE
N'ULQAKWUKWO OATAKARA NA NKE PRAIMARI: ITQGBU ASIJSI
NA OMENALA IGBO**

Nke si n'aka
Dkt. (Odz.) Nkechinyere B. Ohaik
National Institute For Nigerian Languages
Aba, Abia State
07034490789
nkechibohaike@gmail.com

Imjedemede

Mkpa asusu epum di n'awa bu aja di n'ala. Aka mgba cheere ndi mbiarachwa na ndi mgbasa ozioma mgbe ha biara mba Afrika bu asulighi na aghotalighi asusu ndi nwe obodo ha biara. Nke a mere ha ji gbaa mbo niile ha nwere ike imuta asusu ndi ha biara n'obodo ha, nke nyeere ha nnukwu aka ichikwa na itoghata ndi mmadu. N'igbaso ukpuru ndi mbiarachwa na sitekwa n'ihuta mkpa na uru asusu ala anyi bara, iwu na-achikwa asusu ala anyi kwuru na a ga-eji asusu nne maobu nke ogbe kuziwere ndi otaakara na ndi praimari ihe n'ulqakwukwo. Nchocha nke Fafunwa nke a kporo 'Ife Six Year Primary Project' gosiri kpomkwem na nwanta na aka aghota ihe n'asusu ya karja n'asusu mba ozo. Ka o di taa, nchocha anyi mere n'ufodu ulqakwukwo otaakara na praimari ndi di n'okpuru ochichi Umuhia North nke steeti Abia gosiri na ma ulqakwukwo goomenti ma nke ndi nkiti nwe, onweghi nke na-agbaso iwu a n'ozuzu oke. Nke a na-ebute itogbu asusu na omenala Igbo, aru na mpu ijuputa n'obodo, enweghi oganihu na enweghi nwanwa tote otokwuru n'ihy enyefeghi asusu na omenala Igbo n'aka umu na umuumu anyi ha. Edemede a ga-eleba anya n'ihe kpatara nleghara anya iji asusu nne akuzi ihe n'ulqakwukwo otaakara na nke praimari, oghom si ya n'ime aputa na usoro a ga-agbaso iji kwalite iji asusu nne maobu nke ogbe akuzi ihe n'ulo akwukwo ndi a.

The importance of language, especially mother tongue need not be over-emphasized. One of the greatest challenges faced by the colonial masters and the missionaries when they came to Africa was language barrier. This led to the extra effort made by the colonial masters and missionaries in learning the language of the host states/communities. This indeed aided them a lot in ruling and converting the people. In line with the emphasis on the importance of mother tongue (MT) or language of the immediate community (LIC) and the overall importance of the mother tongue over foreign languages, the Language Policy of the National Policy on Education stipulates that the child be taught in his/her mother tongue or language of the immediate community in the pre-primary and lower primary schools. The Ife Six Year Primary Project confirms that a child understands better when taught in his/her mother tongue As it stands today, the research we are carrying out in some primary schools in Umuhia North Local Government of Abia State, neither the government schools nor the private owned schools adhere to the above policy. This leads to annihilation of our language and culture, abundant ills in the society, lack of progress and inter-generational transfer of our language and culture. This paper x-rays the reasons for not adhering to the use of MT/LIC in the pre/primary schools, the negative influences on the society and proposes ways of encouraging the use of MT/LIC in the pre/primary schools.

1.0 Mmalite

Obodo ọbụla nwere asụsụ ala ha nke e jiri mara ha. Asụsụ ha a na-apụta ihe n'ihe niile ha na-eme ma dịkwa ezi mkpa. Gọọmenti ala anyi matara ma kweta n'asụsụ bara ezi uru n'obodo ọbụla. Ọ bụ nkea mere gọọmenti etiti ala Najirịa jiri weputa ebunnauche ya maka ihe niile gbasara agumakwukwọ n'ala anyi. Ọ ziputakwara ọnọdụ asụsụ n'amumamu. Na nkea, gọọmenti n'atumatu ya anabatala asụsụ ala anyi ma nye nke ọbụla ọnọdụ kwesiri ya.

- a. Asụsụ a na-asụ n'ala maọbụ mba onye
- b. Asụsụ a na-asụ na gburugburu onye
- ch. Asụsụ bekee
- d. Asụsụ atọ ndi ahụ bụ ọkaibe ha, bụ ndi gọọmenti họtatarala ka ha buru asụsụ ala Najirịa niile (Hausa, Igbo na Yoruba).

Gọọmenti etiti n'atumatu agumakwukwọ na mmụta ya nke 1977 e biputaghiriila ugboro ugboro mara iwu na ọ bụ asụsụ nne/ogbe ka a ga-eji na-akuzi ihe n'ulokwukwọ ọtaakara na nke praịmarị nta (pri 1-3). N'ogo a, ọ bụ asụsụ Igbo ka a ga-eji na-akuzi ihe niile e wepu asụsụ bekee nke a ga na-akuzi di ka sọbjekti. A ga-abjazi werezie nwayọ nwayọ webata iji bekee akuzi ihe na praịmarị ukwu (pri 3-6). Uru asụsụ bara n'ụwa niile gbaa gburugburu enweghi ngwucha. Ihe niile hiwere isi n'asụsụ. Ebe ọ bụ na gọọmenti amatala oke uru di n'asụsụ ala anyi ma nye ntuziaka idi na-eji ya akuzi ihe n'ulo akwukwọ ọtaakara na nke praịmarị nta, gini buteziri nleghara anya na ntuzi aka a gọọmenti nyere? Edemede a ga-eleba anya n'ihe kpatara nleghara anya a, oghom si n'ime ya aputa, uru mgbaso ya ga-ebutere anyi. Ọ ga-agakwa n'ihu ichoputa usoro a ga-agbaso iji kwalite iji asụsụ nne/ogbe akuzi ihe n'ulokwukwọ ndia, nke ga-enye aka ikwalite asụsụ na omenala Igbo.

2.0 Asụsụ - ihe ọ bụ na uru ọ bara

Asụsụ bụ ụzọ mmadu na ibe ya si enwe mmekorita. Ọ bụ asụsụ bụ nnukwu ihe putara ihe na ndiche mmadu na anumanu. Anagbogu, Mbah na Eme (2001:1) kowara asụsụ di ka ụzọ mmadu weputara iji na-enwe mmekorita, echiche, mmetuta, iziputa otu obi di ha na ebunnauche ha site n'okwu onu maobu ederede. Nkwa ha a na-egosiputa mkpa asụsụ di na uru ọ bara. Makinde (2006:1) hukwara asụsụ di ka ugbọ e ji ebu akọ na uche na obibi ndu ndi mmadu. Onye obula di ndu nwere asụsụ ọ na-asu. Obodo obula maobu mba obula nwere asụsụ e ji mara ha. Ofomata (2002:7) kowara asụsụ di ka ihe na-eweta mmekorita n'etiti mmadu na ibe ya, obodo na obodo, mba na mba. Ọ bụ asụsụ mmadu na-asu ka o si mata ihe gbara ya gburugburu nakwa uwa ọ bi n'ime ya.

2.1 Uru asụsụ bara

Ọ bụ aghotaghi uru asụsụ bara kpatara otutu ji eleghara asụsụ ha anya. Uru asụsụ bara gunyere. e ji asụsụ enwe mmekorita
asụsụ bụ njirimara
ọ na-eziputa uche mmadu
e ji ya akuzi ihe
a na-esi na ya enweta mmuta
e ji ya agwa ohaneze okwu
e ji ya ebiputa akwukwọ
ọ na-egosi omenala na nkwenye ndi
e ji ya enweta oganihu
ọ na-eweta udo
ọ na-eweta enyemaka

ọ na-akwalite nkanụzu
e ji ya agbalahụ ọdachi
ọ na-akwalite akunuba.

2.2 Ọnọdụ asụsụ Igbo n'ezinụlọ anyị

Asụsụ Igbo bụ asụsụ ahụ e ji mara ndị Igbo. Ọ bụ ya bụ asụsụ mbụ onye Igbo ọbụla nwere, ma burukwa asụsụ e ji azulite mmadụ n'ala Igbo. Mgbe ọbụla a kpọrọ ndị Igbo, ihe ọzọ ga-esote ya aburū asụsụ Igbo makana ndị Igbo bụ asụsụ Igbo, asusu Igbo aburū ndị Igbo. Mana ka ọ dī taa, ọtụtụ ndị Igbo, ọkachacha ndị nne na nna ọgbaraohurū, anaghị ekwe asurū umū ha Igbo nke ha ji ekwe onye ọzọ isurū ha Igbo. Otu aka ahukwa, i gaa n'ulọ ha juo umū ha aha ha, nne ha ga-ebu uzọ gwa gi na ha anaghị anụ Igbo. Ihe ọzọ i ga-anụ bụ “greet uncle/anti and tell him/her your name”. Ọtụtụ ndị nne na nna na-aga n'ulọakwukwọ umū ha ma dọọ onye nkuzi Igbo aka na ntị ka ọ hapū ikuziri umū ha Igbo. Ha na-echefu na asụsụ bụ ukwū omenala ji aga ije nke putara na ikuziri nwatakiri asụsụ Igbo bụ ikuziri ya ihe niile gbasara usoro obibi ndū na ihe niile gbara ya gburugburu. Ndị nne na-achọ ulọakwukwọ na-anaghị asū na anaghikwa akuzi Igbo, tinye umū ha. Ụdiri agwa a ga-akpọla azū atumatū goomentī etitī gbasara iji asụsụ nne/ogbe akuzi ihe n'ulọakwukwọ ọtaakara na nke praimari ma tọgbuokwa asụsụ na omenala Igbo.

3.0 Ajujū nchọcha

Ajujū ndia ka anyi gbadoro ukwū were mee nchọcha anyi:

- Gọọmentī ọ na-ezite ndi ọrū ya ibia nyochaa ogo ntinye n'orū iji asụsụ nne maobū nke ogbe akuzi ihe n'ulọakwukwọ ọtaakara na nke praimari?
- A na-eji naanī Igbo akuziri ndi ọtaakara na ndi praimari nta ihe?
- A na-akuzi Igbo di ka sobjekti n'ogo praimari?
- A na-eji Igbo akuzi sobjekti ndi ọzọ n'ogo ọtaakara na pramarī nta?

3.1 Nleghara anya iji asụsụ Igbo akuzi ihe n'ulọ akwukwọ ọtaakara na nke praimari nta: nchọputa anyi.

N'ichọputa ogo nleghara anya iji asụsụ Igbo akuzi ihe n'ulọakwukwọ ọtaakara na nke praimari nta, anyi gara n'ulọakwukwọ praimari di itoolu ndi nọ n'okpuru ọchichī Umuahija North di na steeti Abia. Atọ n'ime ha bụ nke ndi goomentī nwe ebe isii n'ime ha bụ nke ndi nkiti nwe. Ha gunyere.

Ndi goomentī nwe

Amuzukwu primary school I
Amuzukwu primary school II
Okwuta primary school

Ndi ndi nkiti nwe

Britarch Schools
Living Word Magnet Schools
Kingdom Heritage Model Schools
Mayfair Academy
We Care International Primary Schools
Chidjadj Primary School

3.2 Ajuju anyi gbara n'uloakwukwo

Uloakwukwo ndi goomenti nwe

	Ee	Mba	Mgbe ufodu
Goomenti o na-ezita ndi ory ya ima maka ntinye oru iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'uloakwukwo otaakara na nke prajimari.		✓	
O bu asusu Igbo ka e ji akuziri ndi otaakara na ndi prajimari nta ihe.	✓		
A na-akuzi Igbo di ka sobjekti n'uloakwukwo unu	✓		
A na-eji Igbo akuzi sobjekti ndi ozo n'ogo otaakara na prajimari nta n'uloakwukwo unu		✓	

Uloakwukwo ndi nkiti nwe

	Ee	Mba	Mgbe ufodu
Goomenti o na-ezita ndi ory ya ima maka ntinye oru iji asusu uunne/ogbe akuzi ihe n'uloakwukwo otaakara na nke prajimari.		✓	
O bu asusu Igbo ka e ji akuziri ndi otaakara na ndi prajimari nta ihe.		✓	
A na-akuzi Igbo di ka sobjekti n'uloakwukwo unu			✓
A na-eji Igbo akuzi sobjekti ndi ozo n'ogo otaakara na prajimari nta n'uloakwukwo unu		✓	

3.3 Ntule ajuju onu anyi gbara

Anyi sonyetuchara uloakwukwo ndi a muo ihe iji mata kpokwem otu ha si akuzi ihe.

N'igba ndi nkuzi ajuju onu ma ndi goomenti o na-ezite ndi na-abja eleba anya gbasara iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'ogo otaakara na prajimari nta, ha sirj na onwebeghi onye ha huru bira udiri ije ahụ. Uloakwukwo ndi goomenti nwe na-akuzi Igbo di ka sobjekti site n'otaakara ruo na prajimari nke isii. N'ikuzi sobjekti ndi ozo, ha na-eji bekee ma were Igbo akowa ufodu ihe ha na-akuzi. Edeghi ihe omumu ndi ozo a n'Igbo maobu tugharia ha n'Igbo Nkuzi ihe omumu ndia na nkowa ha n'Igbo diiri ha mfe n'ih na otutu umu aka no na klas ndi ahụ bucha ndi nne na nna ha ji asusu Igbo zulite. Nke a mere ka nkuzi na nghota diiri ma nwata akwukwo ma onye nkuzi mfe. N'ichikota nchoputa anyi n'uloakwukwo ndi nkiti nwe, ikuzi Igbo di ka sobjekti na-eme ndaputa. Taam obula ha nwetara onye nkuzi Igbo, umuaka amuo Igbo taam ahụ, ya bu n'ogo prajimari, ma na nkuzi Igbo anaghi eruru ndi nke otaakara. Ozokwa, otutu umuaka no n'uloakwukwo ndi nkiti nwe bu ndi nne na nna ha jiri bekee muoro okwu.

Naani Chidiadi primary school bu ndi si na ha na-akuzi Igbo ma n'ogo otaakara ma n'ogo prajimari kemgbe uloakwukwo ha bidoro mana ha etinyeghi n'oru atumatu goomenti gbasara iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'ogo otaakara na nke prajimari. Uloakwukwo ndi a kwuputakwara na onwebeghi ndi si na ministri keedukeshion bialala juo ha maobu choputa gbasara itinye n'oru atumatu goomenti gbasara iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'ogo otaakara ya na nke prajimari nta.

3.4 Nchoputa anyi

N'ichikota nchoputa anyi niile onu, goomenti ejighi iwu ha mara maka iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'uloakwukwo otaakara na nke prajimari nta kporo ihe, ebe o na-enweghi otu ha si achoputa ma e tinyere iwu a n'oru ka o bu etinyeghi ya.

Enweghi ndi nkuzi Igbo a zuru nke oma n'ihe omumu ndi ozo so akponyere atumatu a ukwu. Ejighi asusu Igbo kporo ihe n'etiti nne na nna ufođu nakwa n'uloakwukwo ndi nkiti nwe bu aka mgbe cheere atumaatu a n'ihu. Otutu nne na nna enyeghi umu ha ozuzu ha kwesiri inye ha n'Igbo n'ulo tupa ha ebido akwukwo.

4.0 Oghom di n'ejighi asusu nne/ogbe akuzi ihe n'uloakwukwo otaakara na nke prajimari nta.

Nwadike (2002) siru na okwesiri na onye obula bu onye Igbo ga na-aghota ma na-asukwa asusu Igbo nke oma. Ndi obula nwere asusu ha bukwa nke ha na-agba mbu na-ehekwa ka o ghara inwu n'ihu na ndi obula asusu ha nwuru, anwukwala n'onwe ha. Ebe o bu n'asusu na omenala na-agakorita, akuzighiri nwata asusu na omenala Igbo n'ulo nakwa n'uloakwukwo ga-ebute onwu asusu na omenala Igbo n'ihina onweghizi onye anyi ga-enyefe asusu na omenala Igbo n'aka. Kuziere nwata ihe mgbe o di na nwata o too ogaghi echefu ya.

Nwata ga-abu obia n'ala nna ya n'ihu amaghi asusu na omenala ya (enyeghi ya ozuzu kwesiri inye ya n'ezinulo a muru ya tupu ya ebido gawa uloakwukwo). N'ihu enweghi ntala n'asusu na omenala Igbo, nkwalite nkanuzu ga na-agba onyupaa. Akuzighiri nwata asusu na omenala na-ebute enweghi nsopuru, amaghi aka nri na aka ekpe, ime aru na mpu, ogu na mgba, ejighi ihe kporo ihe na ihapu omenala mewe omenaelu. Nwata a na-azughi nke oma n'asusu na omenala ya na-abukari ofeke. Azusighi nwata ike n'imata aha ihe ndi no n'ogbe ya mapu gburugburu ya na-eme ka nkuzi na nghota siwakwuo ike n'ulo akwukwo.

Otutu mgbe nwata na-amutachebeghi ikwu okwu etinye ya n'uloakwukwo e ji bekee akuziri ya ihe nke ga-eme ka asusu ya, omenala, ewumewu na ihe niile gbara ya gburugburu buru ya obia.

4.1 Uru di n'iji asusu nne/ogbe akuzi ihe n'ogo otaakara na nke prajimari nta

- a. Nwatakiri na-aka aghota ihe ma e were asusu nne/ogbe kuziere ya ihe. Lee Ife Six Year Primary Project (ISYPP).
- b. o na-akwalite asusu na omenala
- ch. Nwata anaghi eme ihere iju ajuju na klasi
- d. o na-akwakite nkanuzu (lee China, Japan, Germany dgz).
- e. o na-eme ka nwata nweta ebe o di okporokpo nka ogugu na odide, nwepu, mgbakọ na mmuba.
- f. o na-eme ka nwata nwee ogugu isi ichemi echiche ime.
- g. o na-eme ka nwata mata na nke m bu nke m, nke anyi bu nke anyi, mana igwe bu ike.
- gb. o na-eme ka nwata mata na agwa nwe ndi a na-akpa akpa na ndi a na-aso aso.
- gh. o na-eme ka nwata mata n'owa na agbanwe agbanwe ma na-atugharika atughari.
- gw. o na-eme ka nwata mata nka digasi ichiche na aka oru ga-enyere ya aka bie ndu ya.
- h. o na-eme ka nwata muta ma nweta omumu ndi ga-enyere ya aka gakuwo n'ihu n'agumakwukwo.

4.2 Nsoibu di n'iji Igbo kuzie ihe n'ogo otaakara na nke prajimari nta.

- ❖ Nghotahie ndi mmadu okacha ndi nne na nna maka onodu asusu Igbo na ejighi ya kporo ihe
- ❖ Nkwenye otutu nne na nna na isuru umu ha bekee ga-aka eme ka ha muta ihe n'uloakwukwo
- ❖ Enweghi akwukwo Igbo a ga-eji akuzi ihe
- ❖ Enwechaghi taimtabulu dabara adaba n'uloakwukwo.
- ❖ Korikulum Igbo adabaghi adaba n'iji akuzi ihe n'uloakwukwo.
- ❖ Inyochagharu aka nka nkuzi

- ❖ ụkọ ndị nkuzi Igbo
- ❖ NINLAN ime ihe ha kwesiri ime

5. Ntụputa aro

- ❖ Ndị nne na nna, na-asurunu ụmụ unu asụsụ Igbo. Selatanụ aka n'asụsụ na omenala ndị ọzọ.
- ❖ Gọmentị ihu na ụlọakwụkwọ ha na nke ndị nkịtị nwe na-agbaso atumatu iji asụsụ nne/ogbe akuzi ihe n'ụlọakwụkwọ site n'ịdị na-eziga ndị oru ya n'ụlọakwụkwọ ndị a site n'oge ruo n'oge.
- ❖ ọ bughị naanị iziga ndị mmadu, ezigbo ntaramahụhụ ga-adịrị ndị na-enupu isi n'atumatu a.
- ❖ Ndị odee ijisi ike deputa ma biputa akwụkwọ ndị a ga-eji akuzi amumamu niile n'Igbo
- ❖ Gọmentị ikwado itugharị sobjketi ndị ọzọ n'Igbo.
- ❖ Ihazi korikulum ga-adaba adaba n'iji asụsụ nne/ogbe akuzi ihe.
- ❖ Ndị Igbo ihapu ileda asụsụ na omenala ha anya.
- ❖ Imachiri ụlọakwụkwọ ndị nkịtị nwe ịdị na-ata nwata akwụkwọ suru Igbo ahuhu
- ❖ NINLAN iru oru dijiri ya site n'ikwalite na ime nchocha n'asụsụ na omenala ala anyi.
- ❖ Izuputa ndị nkuzi Igbo maara akuzi n'ogo otaakara na praịmarị nta.
- ❖ Nzugharị ndị nkuzi Igbo enwebu.
- ❖ Ihaziri ndị nkuzi Igbo ogbakọ site n'oge ruo n'oge.
- ❖ Inye ndị nkuzi na ụmụakwụkwọ mere nke oma ihe nrita

6. Nchịkọta na mmechi

Onye kpọ nkata ya nkiriika, agbataobi ewere ya kpoo ihe. Nleghara asụsụ Igbo anya n'ihe niile bu ndi Igbo igho nte ji ukwu gbafuo onwe ya afọ. O bu oke na oru dijiri nwaafọ Igbo obula ikwalite asusụ na omenala Igbo, ka echi anyi ka taa anyi mma. Gọmentị turu ezigbo atumatu n'inye iwu ka e were asusụ nne/ogbe akuzi ihe n'ụlọakwụkwọ otaakara na nke praịmarị mana iwu ha enweghi isi ebe onweghi ukpuru ha turu a ga-eji tnye iwu ahụ n'oru. Nkea butere oke nleghara anya n'ebe iwu ahụ nọ okacha n'ebe ụlọakwụkwọ ndi nkiti nwe nọ. Nne na nna bu ndi nkuzi mbu umuaka nwere, ebe ezinulo bu ụlọakwụkwọ mbu ha. O bu ihe igba anya mmiri na otutu ndi nne na nna anaghị ekwe asuru umu ha Igbo nke ha ji ekwe onye ozo isuru ha, biazie tnyere gọmentị elezighi ndi nkuzi na ụlọakwụkwọ ha anya nke mere otutu nne na nna ji etnye umu ha n'ụlọakwụkwọ ndi nkiti nwe ndi na anaghị asu nke ha ji akuzi asusụ Igbo, ebe o bu na onweghi onye na-aju ha ase ihe ha na-eme, ihe ha na-akuzi maobu otu ha si akuzi ya. Ndi nne na nna na gọmentị ileghara asusụ na omenala Igbo (okacha site n'ulo ruo n'oge praịmarị) anya ga-ebute itogbu asusụ na omenala Igbo, aru, mpu, enweghi oganihu, enweghi nnwa nwa tote otekwuru n'ih i nyefeghi asusụ na omenala Igbo n'aka umu na umumumu anyi ha. Umuaka a nọ n'ụlọakwụkwọ otaakara na nke praịmarị taa bukwanu ha bu olile anya anyi echi. Ka anyi niile (nne na nna, ndi nkuzi, gọmentị na ohaneze) chetakwa n'odiniihu, na umu na umumumu anyi ha ga-aju anyi ase ihe mere asusụ na omenala ha.

Edensibja

Anagbogu, P. N., Mbah, M. B., & Eme, C. A. (2001). *Introduction to Linguistics*. Awka: J.F.C.

Federal Republic of Nigeria. (2013). *National Policy on Education*. (Rev.). Lagos: NERDC Press.

Makinde, S. O. (2006). Dynamics of Language: The Yoruba Example. A paper presented at the 20th Conference of the Linguistics Association of Nigeria, NERDC, Sheda, Abuja. Nov., 13-17.

Nwadike, I. U. (2002). *Igbo Language in Education*. Obosi: Pacific.

Obidiebube, J. I. (2002). Ụmụnwanyị na ọrụ iwulite asụsụ na omenala Igbo. In *Journal of Igbo Studies*. Vol.2 p.112-117. ISA.

Ofomata, C. E. (2005). *Ndezu Ụtọasụsụ Igbo*. Enugwu: Format Publishers (Nig.) Ltd.

Ohaiké, N. B. & Ikonne, U. H. (2004). "Say Hello to Uncle Syndrome in Nigeria: A killer to Igbo Language and Culture". Goke, A. (Ed.) *Nigerian Languages and the Democratic Experience*. Aba: ANLAT.